

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/114/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516202947
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8516202947.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu A. O., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho v A. W. č. XX, právne zastúpeného JUDr. Pavlom Gombosom, advokátom so sídlom v Košiciach, na ul. Letnej č. 45, proti žalovanému W. A., nar. XX.X.XXXX, bývajúcemu v A. W. č. XX, právne zastúpenému JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom so sídlom v Starej Ľubovni, na ul. Garbiarskej č. 20, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 6.4.2017 č.k. 7C/113/2016 - 112 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovanému sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej na LV č. XXXX k.ú. A. W. je ako vlastník spoluvlastníckeho podielu v rozsahu X/XX zapísaný žalovaný. Žalobca na pojednávaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu tvrdil, že tento spoluvlastnícky podiel nadobudla vydržaním jeho stará matka a on ho mal zdediť po svojom otcovi B. O.. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné zaoberať sa otázkou aktívnej legitímácie žalobcu. Aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatnené právo, respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej je imanentnou súčasťou súdneho konania. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd návrhu vyhovie len vtedy, ak žalobca preukáže, že má subjektívne právo na plnenie od žalovaného uplatnené v konaní. V opačnom prípade žalobu zamietne so záverom o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu.

3. V prejednávanej veci žalobca nie je nositeľom aktívnej legitímácie a teda nemá subjektívne právo na plnenie od žalovaného uplatnené v konaní. Žalobca v písomnom vyhotovení žaloby neuviedol jediný dôvod od ktorého odvodzuje vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu spornej nehnuteľnosti. Túto nehnuteľnosť mala nadobudnúť vydržaním jeho stará matka a on ju mal nadobudnúť dedením po svojom otcovi. Pritom ani stará matka, ani otec žalobcu neboli evidovaní ako podieloví spoluvlastníci podielu, ktorý je predmetom súdneho sporu. Sám žalobca na pojednávaní potvrdil, že sporný podiel nehnuteľnosti nevlastnil, neužíval ho a mal ho dediť po otcovi, k čomu nedošlo.

4. Žalobca sa svojho práva k nehnuteľnosti mal domáhať iným typom žaloby, napr. určovacou žalobou, že podiel spornej nehnuteľnosti patrí do dedičstva po jeho právnom predchodcovi. V prípade úspechu

takejto žaloby prebehne dedičské konanie novoobjaveného majetku. Civilné sporové konanie nemôže nahradiť dedičské konanie, tak ako to v podstate podanou žalobou navrhuje žalobca. Pre civilné sporové konanie, ktorým je konanie o žalobe žalobcu, platia iné procesné podmienky, iná procesná právna úprava, je v ňom iný okruh strán sporu, ako je to v dedičskom konaní, na ktoré sa vzťahuje iný procesný zákon, účastníkmi musia byť všetci do úvahy pripadajúci dedičia.

5. Tvrdenia žalobcu týkajúce sa dôvodov, pre ktoré žalovaný nemôže byť vlastníkom podielu nehnuteľnosti, ktorý je predmetom konania, sú pre toto konanie právne irelevantné. Svoj význam by tieto argumenty mali, ak by predmetom konania bolo určenie, že žalovaný nie je vlastníkom nehnuteľností. Predmetom tohto súdneho konania je určenie, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností. V prípade určovacej žaloby, je žalobca povinný preukázať, kedy a na základe akých právnych úkonov, či právnych skutočností došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva žalobcom. Ďalej musí preukázať, či z jeho strany boli naplnené ďalšie podmienky vyžadované hmotným právom pre nadobudnutie vlastníctva a podobne.

6. Čo sa týka návrhu žalovaného na výsluch svedkov tento vykonaný nebol, nakoľko žalovaný na pojednávaní na tomto návrhu netrval. Pokiaľ ide o žalobcu tento na pojednávaní, až po určení súdom (§181 ods. 2 C.s.p.), ktoré skutkové tvrdenia sú sporné, ktoré nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie, a po uvedení predbežného právneho posúdenia vecí, navrhol výsluch strán sporu. Pred nariadením pojednávania vykonanie takého dôkazu nenavrhol. V tejto súvislosti sa poukázalo na ustanovenie § 153 CSP, v zmysle ktorého, sú strany povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Podľa názoru súdu žalobcovi nič nebránilo, pokiaľ by konal starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, aby vykonanie takéhoto prostriedku procesného útoku (návrh na výkon dôkazu výsluchom strany sporu) navrhol už skôr, nie priamo na pojednávaní. Bez ohľadu na túto skutočnosť, súd k vykonaniu tohto dôkazu nepristúpil s ohľadom na samotný obsah skutkových tvrdení žalobcu v žalobe, v jeho písomných vyjadreniach a v prednese na pojednávaní. Výsluch strán sporu, vzhľadom na vyjadrenie žalobcu nemohlo mať žiaden vplyv na rozhodnutie súdu. Preto návrh na vykonanie tohto dôkazu bol zamietnutý

7. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanoveniami § 251, § 255 ods. 1 a ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že prvoinštančný súd žalobcu odkazuje na konanie upravené v ust. § 158 a nasl. Civilného mimosporového poriadku. Toto konanie je nesporným konaním, v ktorom sa neodstráni spornosť vlastníckeho práva k nehnuteľnosti medzi žalobcom a žalovaným. V zmysle ustanovenia § 165 Civilného mimosporového poriadku, účastníkmi konania o dedičstve sú tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi. Ohľadne určenia okruhu žalobcov, žalobca sa na pojednávaní jasne vyjadril, že disponuje listinnými dôkazmi, že všetci potencionalni dediči sa vzdali svojich dedičských práv v prospech žalobcu. Táto skutočnosť nebola vzatá do úvahy a ani v odôvodnení rozhodnutia nijako vyhodnotená. Žalobcom uplatnená žaloba je typom žaloby podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP. V odôvodnení rozhodnutia sa nikde nekonštatuje, že žalobca nemá na podaní predmetnej žaloby naliehavý právny záujem. Iba sa spochybnila jeho aktívna vecná legitímácia s poukazom na to, že zo strany žalobcu mal byť použitý iný typ žaloby napr. žaloby o to, že sporný podiel na nehnuteľnosti patrí do dedičstva. Aj takto navrhnutý typ žaloby patrí medzi určovacie žaloby, hoci následne je žalobca odkázaný na Civilný mimosporový poriadok. Z tohto pohľadu je odôvodnenie rozhodnutia zmatečné. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil situáciu keď podľa neho právny zástupca žalobcu navrhol vykonanie dôkazu výsluchom účastníkov konania, hoci to pred tým nežiadal, čím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočnil jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Žalovaný navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

10. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

11. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

12. Právne bezvýznamné sú námietky žalobcu, podľa ktorých žalobca bol v odôvodnení rozsudku odkázaný na konanie upravené v ustanovení § 158 a nasl. Civilného mimosporového poriadku. V odôvodnení rozhodnutia sa žiaden odkaz na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku a teda ani na ustanovenia § 158 a nasl. tohto právneho predpisu upravujúcich konanie o dedičstve nenachádza. Dedičské konanie sa spomína len v súvislosti s nemožnosťou jeho nahradenia Civilným sporovým konaním. Ak prvoinštančný súd v odôvodnení rozsudku konštatuje, že v prejednávanej veci sa žalobca podanou žalobou mal domáhať určenia, že sporný spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po jeho právnom predchodcovi, rozhodne nešlo o odkaz na ustanovenia § 158 a nasl. Civilného mimosporového poriadku, ale na ustanovenie § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. V odôvodnení rozhodnutia použitý pojem žaloba je typický procesný úkon iniciujúci sporové konanie a nie konanie nespоровé.

13. Nezodpovedajúce skutočnosti je i tvrdenie, podľa ktorého žalobca na pojednávaní jasne vyjadril, že disponuje listinnými dôkazmi o vzdaní sa dedičských práv v prospech žalobcu zo strany všetkých potencionálnych dedičov. V priebehu konania sa uskutočnilo len jedno pojednávanie dňa 6.4.2017, pričom z obsahu zápisnice o pojednávaní žiadne takéto vyjadrenie nevyplýva. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že aj za predpokladu existencie žalobcom uvádzaného vyjadrenia, uvedené by vplyv na správnosť napadnutého rozhodnutia nemalo.

14. Z obsahu vyjadrenia žalobcu zo dňa 10.2.2017(č.l. 92 až 94 spisu) a zápisnice o pojednávaní zo dňa 6.4.2017 vyplynulo bez akýchkoľvek pochybností, že osoba, ktorá podľa tvrdení žalobcu mala nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním k spoluvlastníckemu podielu tvoriacemu predmet sporu bola H. O., teda stará matka žalobcu. H. na pojednávaní konanom dňa 6.4.2017 na priamu otázku prvoinštančného súdu uviedol, že nehnuteľnosť, resp. jej spoluvlastnícky podiel nevlastnil, nevlastní ho a nehnuteľnosť neužíval. Žalobca teda bez akýchkoľvek pochybností nebol osobou, ktorá k spornému spoluvlastníckemu podielu mohla nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním. Za takejto situácie výsluch žalobcu ako strany sporu potrebný nebol. Žalobca na pojednávanie ani predvolaný nebol. Na pojednávanie nariadené na deň 9.3.2017, ktoré bolo odročené z dôvodu ospravedlnenia sa právneho zástupcu žalovaného, boli predvolaní len právni zástupcovia účastníkov. Rovnako iba právni zástupcovia účastníkov boli predvolaní na pojednávanie nariadené na deň 6.4.2017. Súd prvej inštancie, teda výsluch žalobcu nepovažoval za potrebný. Platí totiž ustanovenie § 178 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak je strana zastúpená zástupcom na celé konanie, súd na pojednávanie spravidla predvolá len zástupcu; stranu súd predvolá, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch.

15. Aj keď dedičstvo sa v súlade s ustanovením § 460 Občianskeho zákonníka nadobúda smrťou poručiteľa, uvedené neznamena, aby žalobca sa mohol priamo vo svojom mene domáhať určenia vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu tvoriacemu predmet tohto konania. Na podanie takejto žaloby chýba žalobcovi vecná aktívna legitímácia. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník konania je subjektom práv alebo povinností, ktoré sú predmetom sporu. Nedostatok aktívnej či pasívnej legitímácie je dôvodom pre zamietnutie žaloby.

16. Právna úprava prejednávania dedičstva je vyhradená konaniu zvláštnemu a to konaniu o dedičstve, ktoré je v súčasnosti upravené v ustanoveniach § 158 a nasl. Civilného mimosporového poriadku. V predchádzajúcom období sa táto úprava opierala o ustanovenia § 175a a nasl. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.6.2016. Určenie žalobcu za vlastníka sporného spoluvlastníckeho podielu bez toho, aby ohľadne tohto spoluvlastníckeho podielu, nadobudnutého podľa vyjadrenia samotného žalobcu ešte jeho starou matkou titulom vydržania, prebehlo dedičské konanie, možné nie je.

17. Keďže záver o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu na ním podanej určovacej žalobe je správny, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

18. Zároveň úspešnému žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v súlade s ustanovením § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a ods. 2 CSP s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

19. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).